

NOTAT

24. april 2015

J.nr. 2015

AFA/ANT

Resumé og kommentarer til hørings svar vedrørende forslag til Lov om ændring af integrationsloven, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og forskellige andre love

Høringsnotatet angår lovforslag om ændring af integrationsloven, lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og forskellige andre love (Jobrettet integrationsprogram for nytilkomne flygtninge og familiesammenførte udlændinge m.v.).

Lovforslaget har været sendt i ekstern høring den 20. marts 2015 med høringsfrist den 10. april 2015.

Lovforslaget har været til høring hos følgende myndigheder, organisationer, m.v.:

Advokatrådet, Amnesty International, Ankestyrelsen, AOF-Danmark, Beskæftigelsesrådet, Børne- og Kulturchefforeningen, Dansk Flygtningehjælp, Dansk Folkeoplysnings Forbund, Danske Regioner, Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Dignity – Dansk Institut mod Tortur, Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, Danmarks Vejlederforening, FOF's Landsorganisation, Foreningen af Ledere ved Danskuddannelser, DDS - De Danske Sprogcentre, Foreningen Nydansker, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Frivilligrådet, Højskolerne, Institut for Menneskerettigheder, Jobrådgivernes Brancheforening, KL, Liberalt Oplysningsforbund, Lægeforeningen, Lærernes Centralorganisation, NETOP - Netværk for oplysning, Oplysningsforbundenes Fællesråd, Praktiserende Lægers Organisation, Retssikkerhedsfonden, Rigsrevisionen, Retspolitisk Forening, Rådet for Socialt Udsatte, Rådet for Etniske Minoriteter, Uddannelsesforbundet, UNHCR.

Lovforslaget har desuden været til høring hos følgende frikommuner:

Fredensborg, Fredericia, Gentofte, Gladsaxe, Odense, Odsherred, Vejle, Vesthimmerland og Viborg kommuner.

Af de hørte myndigheder og organisationer har følgende afgivet hørings svar:

AOF-Danmark, Børne- og Kulturchefforeningen, Arbejdsgiversiden i BER (DA), Danmarks Vejlederforening, Dansk Flygtningehjælp, Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Handicaporganisationer (DH), Datatilsynet, DDS - De Danske Sprogcentre, Gentofte Kommune, Højskolerne, KL, Lægeforeningen, LO og FTF, Oplysningsforbundenes Fællesråd (OF), Vejle Kommune, Rådet for Etniske Minoriteter, Uddannelsesforbundet, UNHCR, Viborg Kommune.

Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder, Jobrådgivernes Brancheforening og Rigsrevisionen har oplyst, at de ingen bemærkninger har til lovforslaget.

Af ikke-hørte myndigheder og organisationer har følgende indsendt hørings svar:

Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS), Dansk Oplysnings Forbund (DOF), Randers Kommune.

De modtagne hørings svar vedlægges.

Indhold

- 1. Generelle bemærkninger**
- 2. Tidlig afklaring og grundig visitation**
 - 2.1. Overdragelse af informationer fra asylsystemet til kommune
 - 2.2. Afdækning af asylansøgers helbredsmæssige forhold i asylfasen
 - 2.3. Tidlig kompetenceafklaring
 - 2.4. Oversættelse af uddannelsespapirer
 - 2.5. Afdækning af udlændingens psykiske og fysiske helbred
 - 2.6. Indplacering i visitationskategori og ydelse
- 3. Indsatsen i integrationsprogrammet**
 - 3.1. Unge under 30 år uden uddannelse skal have en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats, der sigter mod uddannelse
 - 3.2. Sammenhængen mellem SU-reglerne og lovforslagets intentioner
 - 3.3. Særligt tilrettelagte virksomhedsrettede tilbud
 - 3.4. Virksomhedspraktik og forskelsbehandlingsloven
 - 3.5. Etablering af virksomhedsrettede pladser
 - 3.6. Nytteindsats tilføjes tilbudsviften i integrationsprogrammet
 - 3.7. 37-timers kravet erstattes af en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats
 - 3.8. Virksomhedsrettede indsatser i kombination med danskuddannelse
 - 3.9. Mulighed for opkvalificering og vejledning
 - 3.10. Mulighed for højskoleophold
 - 3.11. En helhedsorienteret integrationsindsats
- 4. Styrket indsats efter det første år med personlig job- eller uddannelsesformidler**
 - 4.1. Personlig jobformidler og personlig uddannelsesformidler
 - 4.2. Rehabiliteringsteams
 - 4.3. Koordinerende sagsbehandler
- 5. Regelforenkligning af planer**
 - 5.1. Integrationskontrakten udgår og erstattes af ”Min Plan”
 - 5.2. Erklæringen om integration og aktivt medborgerskab
- 6. Målrkning af resultattilskuddene**
- 7. Harmonisering af regler i den generelle indsats**
 - 7.1. Ret til koordinerende sagsbehandler som i den generelle indsats
 - 7.2. Harmonisering af regler om uddannelseshjælp efter reglerne i kontanthjælpssystemet
 - 7.3. Befordringsgodtgørelse
 - 7.4. Rimelighedskravet ved løntilskudsansættelser
- 8. Lovforslagets konsekvenser for frikommuneforsøgene**
- 9. Forholdet til persondataloven**
- 10. Overgangsbestemmelser og ikrafttrædelse**
- 11. Elementer i lovudkastet, der ikke følger eksplicit af udspillet**
 - 11.1 Opfølgning på kontaktforløbet
 - 11.2 Digital kommunikation / NemID
- 12. Økonomiske og administrative konsekvenser**

Nedenfor gennemgås de indkomne høringssvar, der så vidt muligt er struktureret efter processen i det op til treårige integrationsprogram. Under hvert emneområde angives de enkelte organisationers hovedsynspunkter samt Beskæftigelsesministeriets kommentar hertil.

Det er ikke udarbejdet kommentarer til bemærkninger, der ikke direkte vedrører lovforslaget.

Såfremt de indkomne høringssvar har givet anledning til ændringer i lovforslaget, er det anført under bemærkninger til lovforslagets enkelte elementer.

1. Generelle bemærkninger

Der er generel opbakning til, at flygtninge og indvandrede skal hurtigere i beskæftigelse. Bemærkningerne er overvejende positive over for forslagens formål, der giver målgruppen samme muligheder som andre for at komme i uddannelse eller beskæftigelse.

AOF Danmark bakker op om lovforslagets intentioner om at få flygtninge og indvandrere hurtigere i beskæftigelse.

Arbejdsgiversiden i BER (DA og Lederne) roser det virksomhedsrettede initiativ, men mener dog ikke, at udspillet kan løse den udfordring, som det er at få flere flygtninge i job på grund af det høje niveau for forsørgelse.

Børne- og Kulturforeningen anerkender kommunernes forpligtelse til at have fokus på den samlede families forhold og behov, herunder også hos børn, så senere integrationsproblemer forebygges.

Danmarks Vejlederforening er overordnet positiv overfor, at formålet med lovforslaget er at give flygtninge og familiesammenførte samme muligheder som andre grupper for at komme i uddannelse eller beskæftigelse.

Dansk Flygtningehjælp er positiv over for intentionen om at sikre en mere fokuseret beskæftigelsesindsats for nyankomne flygtninge og deler ønsket om at få styrket den virksomhedsrettede indsats i den 3-årige integrationsperiode, herunder også en særlig virksomhedsrettet indsats for de udsatte. Dansk Flygtningehjælp understreger, at et stærkere beskæftigelsesfokus ikke må blive på bekostning af danskundervisning, da gode danskfærdigheder har betydning for flygtninges mulighed for at opnå lige rettigheder og deltage som aktive borgere i samfundslivet.

Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS), Dansk Oplysnings Forbund (DOF) og Oplysningsforbundenes Fællesråd (OF) er positive over for forslagens bestræbelser på at skabe øget ligestilling blandt alle bosiddende i Danmark med samme ret og pligt til deltagelse i indsatser med henblik på job og uddannelse. DFS, DOF og OF er enige i, at fokus på virksomhedsrettede indsatser i arbejdsfællesskaber og videre uddannelse i uddannelsesmiljøer vil gavne nytilkomne til Danmark.

Dansk Socialrådgiverforening (DS) bemærker, at den styrkede indsats, som der lægges op til i lovgivningen, tjener sig selv hjem på sigt, men at der i starten vil være behov for flere ressourcer, hvis indsatsen skal leve op til loven og være ef-

fektfuld. Dansk Socialrådgiverforening mener, at der er mange gode tiltag i lovforslaget, men at det ikke medfører en regelforenklning generelt, idet der er mange detaljerede proceskrav. Dansk Socialrådgiverforening anfægter 1. juli 2015 som ikrafttrædelsesdato, da det vil være svært at nå at indgå de nødvendige aftaler med virksomheder.

Danske Handicaporganisationer (DH) støtter principielt, at civilsamfundet inddrages mere aktivt. DH bemærker, at omfanget, typen og konsekvenserne af funktionsnedsættelser ofte er anderledes for personer med anden etnisk baggrund end for etniske danskere, herunder er der f.eks. en overrepræsentation af traumer blandt flygtninge. Denne sammenhæng skal der være opmærksomhed på, særligt i lyset af de foreslåede skærpede krav.

DDS - De Danske Sprogcentre støtter lovforslagets overordnede intentioner og formål om at få flygtninge og indvandrere hurtigere i beskæftigelse og dermed opnå selvforsørgelse. DDS - De Danske Sprogcentre foreslår, at det i loven præciseres, at det er i samspillet og koordinationen mellem den beskæftigelsesrettede indsats og danskundervisningen, at udlændinge sikres en varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Gentofte Kommune imødeser en harmonisering af reglerne inden for beskæftigelsesområdet. Gentofte Kommune mener, at de nye proceskrav medfører øgede administrative omkostninger for kommunen.

Højskolerne tilslutter sig baggrunden for lovforslaget om, at flygtninge og familiesammenført ikke skal gøres til klienter, og at aktivitet i fællesskab med andre kan danne god baggrund for at lære om det danske samfund og for at lære sproget. Højskolerne finder, at det relativt snævre fokus på virksomhedsrettede forløb og nyttejobs kan gøre det vanskeligt for flygtninge i integrationsforløbet at få gavn af et højskoleophold, særligt det første år.

KL er enig i regeringens ambitioner om, at flere flygtninge og familiesammenførte skal have et arbejde, og at vejen til arbejdsmarkedet går gennem virksomhedsrettede tilbud. KL bakker op om ønsket om et øget fokus på hurtigere afklaring af kompetencer og erhvervs erfaring. KL mener, at forslaget vil forøge bureaukratiet i form af nye regler og proceskrav.

LO og FTF er overordnet enige i de foreslåede lovændringer og støtter målsætningen om en tidligere og hurtigere indsats over for flygtninge og familiesammenførte. LO og FTF er enige i lovforslagets bestemmelser om en mere virksomhedsrettet indsats og en bedre udnyttelse af de kompetencer, som flygtninge og familiesammenførte medbringer.

Randers Kommune bemærker, at der er tale om flere rigtig gode initiativer, specielt fokus på at få unge op til 30 år i uddannelse, beskæftigelse til borgere over 30 år samt øget brug af virksomhedspraktik, hvilket harmonerer med reglerne i forhold til beskæftigelsesindsatserne. Randers Kommune mener, at de skønnede merudgifter er urealistisk lave.

Røde Kors støtter intentionen om, at flere flygtninge og familiesammenførte skal have en uddannelse og være i beskæftigelse. Røde Kors støtter lovforslagets forsøg

på i højere grad at harmonisere systemerne for denne gruppe og den generelle beskæftigelsesindsats.

Rådet for Etniske Minoriteter bakker op om det klare beskæftigelsesrettede sigte, der understreger vigtigheden af netop dette element i integrationen af etniske minoriteter i Danmark.

Uddannelsesforbundet finder, at intentionen i integrationsloven om, at danskuddannelsestilbuddet i ”videst muligt omfang kombineres med den virksomhedsrettede indsats”, er positivt.

UNCHR byder de mange positive aspekter i lovforslaget velkomne herunder tidlig kompetenceafklaring, muligheden for at kombinere sprogundervisning med beskæftigelse og en styrket inddragelse af nyankomne flygtninge i det lokale civilsamfund.

Vejle Kommune bakker op om det jobrettede integrationsprogram med det formål, at flygtninge og indvandrere kommer hurtigere i beskæftigelse. Vejle Kommune er enig i, at vejen dertil er via en individuel job-, virksomheds- og uddannelsesrettet indsats kombineret med danskundervisning. Vejle Kommune konstaterer, at lovforslaget på andre områder på trods af intentionerne, modarbejder frikommunetanker, hvor fokus er på mindre proceskrav og bureaukrati.

Viborg Kommune mener, at intentionerne med forslaget om en langt mere jobrettet integrationsindsats, forenklingen med en plan ”Min Plan” samt harmoniseringen med kontanthjælpsområdet med uddannelsespålæg og uddannelseshjælp passer ind i intentionerne med frikommuneforsøget i Viborg, hvor de ønsker forenkling og harmonisering på tværs af målgrupper.

2. Tidlig afklaring og grundig visitation

2.1. Overdragelse af informationer fra asylsystemet til kommune

Røde Kors anfører, at en god overgivelse fra asylcenter til kommune er afgørende for at sikre en effektiv og god tidlig afklaring og visitation. Røde Kors henstiller, at dette sammentænkes med regeringens intentioner om at udnytte ventetiden mellem meddelt opholdstilladelse og placering i en kommune bedre, herunder at der sikres en mere effektiv opsamling og overdragelse af informationer om den enkelte flygtning fra asylcenter til kommune, og at denne viden også bruges i beslutning om visitation til en kommune, hvor den enkelte flygtning har mulighed for at bruge sine kompetencer.

Kommentar:

Det kan oplyses, at det indgår i regeringens integrationsudspil ”Alle skal bidrage” (marts 2015), at der netop tages initiativ til at sikre en mere effektiv opsamling og systematisk overdragelse af informationer om den enkelte flygtnings baggrund og situation fra asylsystemet til kommunen. Videregivelse af oplysninger vil fortsat ske efter udlændingens forudgående samtykke. Initiativet skal ses i sammenhæng med initiativet om at afdække forbedringsmuligheder for visitationen af den enkelte flygtning til en bestemt kommune.

2.2. Afdækning af asylansøgere's helbredsmæssige forhold i asylfasen

Rådet for Etniske Minoriteter (REM) anfører, at den hurtige kompetencevurdering i kommunerne med fordel kan suppleres med en hurtig helbredsmæssig afklaring af de nyankomne flygtninge, så ventetiden på asylcentrene bruges bedre.

Røde Kors mener, at en afklaring af eventuelle traumer og påvirkningen heraf er væsentlig i forhold til den videre tilrettelæggelse af en beskæftigelsesrettede indsats.

Danske Handicaporganisationer (DH) anbefaler, at helbredsvurderingen fremrykkes og påbegyndes allerede ved modtagelsen af personen. Det skal ifølge DH sikre, at flygtninge eller indvandrere med funktionsnedsættelse eller sygdom ikke tvinges i nyttejob eller anden beskæftigelsesrettet indsats, fordi den tidlige indsats iværksættes, inden der foreligger en helbredsvurdering.

Kommentarer:

Det kan oplyses, at der i asylfasen allerede i dag sker en vis afdækning af asylansøgere's helbredsmæssige forhold. Disse oplysninger kan med udlændingens samtykke videregives til den kommune, der skal overtage integrationsansvaret og integrationsopgaven for de asylansøgere, som meddeles opholdstilladelse. Praxis for videregivelse af sundhedsmæssige oplysninger fra asylcentersystemet til kommunerne har vist sig ret uensartet. På den baggrund indgår det i regeringens integrationsudspil, at der tages initiativ til at sikre en mere effektiv opsamling og systematisk overdragelse af informationer om den enkelte flygtnings baggrund og situation fra asylsystemet til kommunen. Videregivelse af oplysninger vil fortsat ske efter udlændingens forudgående samtykke.

2.3. Tidlig kompetenceafklaring

Arbejdsgiversiden i BER finder det fornuftigt, at regeringen stiller krav om straksafklaring af medbragte kompetencer, men at det udvander forslaget, at kommunerne skal vurdere, om det er relevant at foretage afdækningen. Som minimum bør det være klart, hvilke situationer det ikke er relevant i.

Kommentar:

Styrelsen for Videregående Uddannelse vurderer, at det er mest hensigtsmæssigt, at kommunerne - udover de tilfælde, hvor den pågældende hverken har uddannelsesbaggrund eller erhvervsevne - foretager et konkret skøn af relevansen for derved at give så mange flygtninge eller familiesammenførte udlændinge som muligt potentielt adgang til at få foretaget en straksafklaring af medbragte kompetencer med henblik på integration via uddannelsessystemet eller arbejdsmarkedet.

Randers Kommune ønsker en nærmere definition eller eventuelle retningslinjer for, hvornår det er relevant at foretage en generel kompetenceafklaring i henhold til lovforslagets punkt 12, § 16 a, stk. 5, nr. 2.

Kommentar:

I henhold til forslaget skal kommunen inden for de første 3 måneder foretage en generel kompetenceafklaring. Alle deltagere i integrationsprogrammet skal, hvor det vurderes at være relevant, have tilbudt en formel vurdering af medbragte uddannelseskvalifikationer eller en realkompetencevurdering i uddannelsessystemet, forudsat de opfylder de gældende adgangskrav herfor.

Kommunen kan i forbindelse med den generelle kompetenceafklaring vælge mellem tre spor:

- *Udlændinge uden uddannelse og uden erhvervserfaring: Kommunen tilrettelægger selv model for den nytilkomnes videre kompetenceforløb.*
- *Ufaglært eller udlændinge med erhvervserfaring: Formel realkompetencevurdering i uddannelsessystemet i forhold til en relevant uddannelse som f.eks. arbejdsmarkedsuddannelse eller erhvervsuddannelse, forudsat at den pågældende opfylder de gældende betingelser for at opnå en sådan vurdering.*
- *Udlændinge med relevant medbragt uddannelse: Tilbud om formel vurdering af medbragte uddannelseskvalifikationer i henhold til reglerne i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. hos Styrelsen for Videregående Uddannelser.*

Kommunen skal således i alle tilfælde gennemføre en generel kompetenceafklaring. Det er alene i forhold til den formelle vurdering af medbragte uddannelseskvalifikationer og til realkompetencevurderingen i uddannelsessystemet, at kommunen kan indlægge en relevansbetragtning.

2.4. Oversættelse af uddannelsespapirer

Randers Kommune bemærker, at initiativet om en fast track-vurdering af medbragte uddannelseskvalifikationer i Styrelsen for Videregående Uddannelser er et godt initiativ, men spørger, hvem der skal betale for oversættelse af uddannelsespapirerne, og hvis dette påhviler jobcentrene, hvilken lovbestemmelse det skal bevilges efter.

KL ønsker en præcisering af, hvorledes udgiften til oversættelse af udlændingens medbragte dokumentation for uddannelse og/eller erhvervserfaring afholdes i forbindelse med den hurtigere og mere grundige kompetenceafklaring.

Kommentar:

Udgifterne til oversættelse afholdes af asylcentre og kommuner, sådan som det også er tilfældet i dag. Der henvises til pkt. 12 i dette høringsnotat om lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser.

Fast track-ordningen er tænkt som et smidigt tilbud til aktører i asylsystemet og de integrationsansvarlige sagsbehandlere i kommunerne med henblik på at tilvejebringe en hurtig afklaring og vurdering af medbragte uddannelser, jf. omtalen i lovforslaget af elementer fra regeringsudspillet, som ikke indgår i lovforslaget. I nogle tilfælde vil der være behov for at få en oversættelse af uddannelsesdokumenterne, og i andre tilfælde vil en fast track-vurdering kunne ske alene på baggrund af ikke-oversatte uddannelsesdokumenter. Fast track-ordningen er en hjælp til, at den enkelte integrationsaktør kan fastlægge et integrationsforløb med udgangspunkt i blandt andet den medbragte formelle uddannelse.

Efter § 16 a, stk. 5, nr. 2, litra a, i udkast til forslag om ændring af integrationsloven m.v. skal kommunalbestyrelsen senest tre måneder efter at have overtaget ansvaret for en flygtning eller familiesammenført udlænding, som modtager kontant- eller uddannelseshjælp, have foretaget en generel kompetenceafklaring og i det omfang hvor det vurderes relevant, skal kommunalbestyrelsen have tilbudt udlændingen en formel vurdering af medbragte uddannelseskvalifikationer i henhold til reglerne i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. Med hjemmel i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. er der i bekendtgørelse om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. fastsat krav om, at der ved dokumenter, der ikke er udfærdiget på dansk, norsk, svensk, engelsk, fransk eller tysk, skal være vedlagt en oversættelse til ét af disse sprog.

2.5. Afdækning af udlændingens psykiske og fysiske helbred

Dansk Flygtningehjælp anfører, at de foreslåede skærpede procedurekrav med relativt korte tidsfrister på visitering og iværksættelse af virksomhedstilbud stiller krav om hurtig progression i indsatsen, hvilket vil forudsætte, at den indledende helbredsundersøgelse efter integrationsloven rent faktisk bliver foretaget hurtigt og således af 3 måneders-fristen overholdes. Herudover forudsættes det, at der er den fornødne behandlingskapacitet i forhold til gruppen af traumatiserede flygtninge.

Kommentar:

Det er væsentligt for tilrettelæggelse af den rette integrationsindsats, at nye flygtninges helbredsforhold afdækkes så tidligt som muligt. Det er netop baggrunden for, at kommunerne efter gældende regler skal tilbyde nye flygtninge og familiesammenførte en helbredsmæssig vurdering hos en læge snarest muligt og inden 3 måneder efter overtagelse af integrationsansvaret. Det indebærer dog ikke, at den helbredsmæssige vurdering skal være gennemført inden for tre måneder, men det er sigtet, at afdækningen af udlændingens psykiske og fysiske helbred skal ske tidligst muligt. I det omfang den helbredsmæssige vurdering foreligger tidligere, vil oplysninger herfra med udlændingens samtykke være relevante at inddrage ved tilrettelæggelse af integrationsindsatsen, herunder også den beskæftigelsesrettede del af indsatsen.

I det omfang, at resultatet af den helbredsmæssige vurdering derimod først foreligger på et senere tidspunkt, vil relevante dele heraf med udlændingens samtykke indgå i det videre kontaktføreløb om integrationsprogrammet. Det bemærkes endeligt, at tilbuddet om en helbredsmæssig vurdering hos en læge er et stående tilbud, hvilket betyder, at en udlænding, som i første omgang har afvist tilbuddet, efterfølgende kan tage imod tilbuddet inden for den treårige introduktionsperiode. I sådanne tilfælde, hvor helbredsundersøgelsen først iværksættes på et senere tidspunkt, vil det ligeledes være relevant med udlændingens samtykke at inddrage resultatet af helbredsundersøgelsen ved tilrettelæggelse eller justering af integrationsindsatsen. I forhold til behandlingsmuligheder for traumatiserede flygtninge kan det oplyses, at den nærmere udredning og behandling, som en helbredsmæssig vurdering måtte give anledning til skal adresseres i sundhedsvæsenet i regi af regionerne.

2.6. Indplacering i visitationskategori og ydelse

Dansk Socialrådgiverforening skriver, at visitationen er afgørende for forsørgelsesniveauet og får stor betydning for, hvilken indsats den enkelte tilbydes, hvorfor det er afgørende, at der bliver stillet krav om, at den grundige visitation foretages af personale med socialfaglige kompetencer jf. forslaget til § 16 a stk. 9, hvor det fremgår, at ”beskæftigelsesministeren fremsætter regler, om hvordan jobcentret skal foretage vurdering af, hvilke aktiviteter eller tilbud udlændingen skal følge, herunder regler om visitation”.

Randers Kommune udtrykker bekymring over, hvordan jobcentrene fra starten skal kunne vurdere, hvorvidt de nytilkomne udlændinge har en kompetencegivende uddannelse med fra deres hjemland og dermed kunnet træffe sikker afgørelse i forhold til at sikre, at de nytilkomne visiteres til den rette ydelse. Jobcentrene bemærker tillige, at mange unge udlændinge er aktivitetsparate alene på grund af sprogmæssige barrierer, da det normalt tager 2½-3 år, før danskuddannelsen er gennemført, og dette eksamensbevis er på mange uddannelser et adgangskrav. De unge vil derfor ikke kunne målgruppeindplaceres som uddannelsesparate, før et godt stykke tid i integrationsprogrammet, da de ikke vil have de nødvendige kompetencer til at starte en ordinær uddannelse.

I stedet for at denne gruppe af aktivitetsparate skal have behandlet deres sag i rehabiliteringsteamet foreslår jobcentrene, at der eventuelt skal kunne skelnes mellem sprogmæssige barrierer og barrierer, der vedrører helbred, sociale forhold mv.

Kommentar:

Nytilkomne flygtninge og familiesammenførte udlændinge, der opfylder betingelserne for kontant- eller uddannelseshjælp, skal igennem en grundige visitationsproces, der skal medvirke til at sikre, at den enkelte får den rette indsats og den rette ydelse fra start. Med henblik på at bistå kommunerne med en hurtig afklaring af den nytilkomnes kompetencer, er der i udspillet lagt op til, at der indføres en fast track-vurdering hos Styrelsen for Videregående Uddannelser, som muliggør en hurtig vurdering af nytilkomne flygtninge og familiesammenførtes medbragte uddannelse (maks. 2 til 3 uger). Fast track-vurderingen kan følges op af en ordinær individuel vurdering, hvor også ægtheden af eksamensbeviser verificeres, og hvor der udstedes et vurderingsbrev som en myndighedsafgørelse til flygtningen eller den familiesammenførte.

En stor del af de unge nytilkomne udlændinge, der kommer til Danmark, formodes imidlertid at have komplekse sociale-, faglige- eller helbredsmæssige barrierer, der bevirker, at de har brug for hjælp og støtte til at udvikle deres kompetencer for på sigt at kunne påbegynde og gennemføre en uddannelse.

3. Indsatsen i det jobrettede integrationsprogram

3.1. Unge under 30 år uden uddannelse skal have en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats, der sigter mod uddannelse

Randers Kommune undrer sig over, at unge, der skal have et uddannelsespålæg, skal have en beskæftigelsesrettet indsats i henhold til § 16 a, stk. 5, nr. 3, da det i visse tilfælde er behov for andet end blot praktikker. I de tilfælde hvor den pågældende er bekendt og afklaret i forhold til uddannelsesmålet, kan en anden indsats

f.eks. skolekompenserende fag, studieteknikker, der kan klæde vedkommende på til at gennemføre uddannelsen, være mere relevant at igangsætte end et virksomhedsrettet tilbud.

Randers Kommune anfører endvidere, at en uddannelsesrettet indsats, der kan føre til, at den enkelte går fra ufaglært til faglært, også er relevant i forhold til borgere fyldt 30 år, da det stiller dem bedre i forhold til varig fast beskæftigelse.

Kommentar:

Efter den foreslåede § 23 a, stk. 6, er der mulighed for, at bl.a. udlændinge, som er fyldt 30 år, efter en konkret vurdering kan få tilbud om vejledning og opkvalificering i form af en studie- eller erhvervskompetencegivende uddannelse. Forslaget er i det store og hele en videreførelse af den hidtidige bestemmelse i § 23 a.

Lovforslaget udelukker heller ikke, at der fortsat efter behov under redskabet vejledning og opkvalificering kan gives tilbud om ørige former for uddannelsesrettede indsats, som f.eks. forbedrer en udlændings muligheder for at gennemføre en uddannelse på ordinære vilkår. Der henvises til bemærkningerne nedenfor til Dansk Flygtningehjælp.

Dansk Flygtningehjælp er positiv over for, at uddannelsespålægget udvides til flygtninge mellem 25 og 30 år og retten til koordinerende sagsbehandler for aktivitetsparate. Dansk Flygtningehjælp finder dog, at både visiteringen og tilrettelæggelsen af indsatsen bør tage udgangspunkt i unge flygtninges særlige forudsætninger, idet disse forudsætninger på en række punkter adskiller sig fra de forudsætninger, andre unge, som omfattes af reglerne om uddannelseshjælp og uddannelsespålæg, har. De vurderer, at hovedparten må forventes at visiteres som aktivitetsparate ved første samtale på grund af sproglige barrierer, problemer ud over ledighed og et fagligt efterslæb på skolekompetencer på grund af afbrudt skolegang under forfølgelse og flugt. På den baggrund bør den uddannelsesrettede indsats udover dansk også rumme indhentning af skoleefterslæb og forskellige former for brobygningsforløb til uddannelse.

Kommentar:

Ligesom for unge under den generelle beskæftigelsesindsats skal målet for unge udlændinge, som har fået et uddannelsespålæg, være ordinær uddannelse. De skal derfor stå til rådighed for en indsats, der er rettet mod uddannelse. Kravet om deltagelse i virksomhedsrettede tilbud betyder for disse unge, at der skal findes et virksomhedsrettet tilbud, som hjælper den enkelte med at blive afklaret omkring sine egne ønsker til uddannelse, og som understøtter uddannelsesvalget. Det virksomhedsrettede tilbud skal således give den unge erfaringer og en arbejdsidentitet inden for det arbejdsområde, som uddannelsen er rettet imod. For en ung, der f.eks. har et ønske om at arbejde med børn, kunne et passende tilbud være virksomhedspraktik i en børnehave.

Hertil kommer, at der med lovforslaget fortsat efter behov kan gives tilbud efter redskabet vejledning og opkvalificering, f.eks. når det vurderes, at dette vil kunne gøre en udlænding i stand til at gennemføre en uddannelse. Sådanne tilbud vil for det første kunne gives i de perioder, hvor der ikke foregår virksomhedsrettede tilbud, idet der er mulighed for op til 4 ugers pause imellem de virksomhedsrettede

tilbud. For det andet vil det også kunne gives i perioder, hvor der forekommer virksomhedsrettede tilbud, idet tilbuddene vil kunne gives i kombination.

3.2. Sammenhængen mellem SU reglerne og lovforslagets intentioner

KL bemærker, at SU-reglerne er skruet sådan sammen, at man skal have opholdt sig i Danmark i to år, før man kan blive berettiget til SU. KL opfordrer til, at der kigges nærmere på sammenhængen mellem SU reglerne og lovforslagets intentioner.

Kommentar:

Styrelsen for Videregående Uddannelser har oplyst, at alle udenlandske statsborgere er berettiget til at modtage SU, hvis de er omfattet af § 2, stk. 2, (flygtninge) eller § 2, stk. 3, (familiesammenførte udlændinge) i integrationsloven. Dette fremgår af § 9 stk. 1, nr. 3, i SU-bekendtgørelsen. En henvisning hertil vil blive indarbejdet i bemærkningerne til lovforslaget.

3.3. Særligt tilrettelagte virksomhedsrettede tilbud

Dansk Flygtningehjælp, LO og FTF finder det positivt, at der kan etableres et virksomhedsrettet forløb for de flygtninge og familiesammenførte, som ikke er i stand til at deltage i de almindelige beskæftigelsesrettede tilbud.

Randers Kommune finder, at der som målgruppe for særligt tilrettelagte virksomhedsrettede forløb med fordel kan tilføjes jobparate samt uddannelsesparate, da en opstartsindsats ligeledes kan være gavnlig for denne målgruppe som for aktivitetsparate i forhold til at lære for eksempel specifikke emner vedrørende det danske arbejdsmarked.

KL er enig i behovet for en styrket virksomhedsvendt indsats og mener, at samarbejdet med virksomhederne skal være så smidigt og overskueligt som muligt. Derfor mener KL, at det er uhensigtsmæssigt at opfinde et nyt såkaldt forløb til et virksomhedsrettet tilbud.

Kommentar:

Det særligt tilrettelagte virksomhedsrettede forløb retter sig mod aktivitetsparate kontant- eller uddannelseshjælpsmodtagere, som ikke er i stand til at deltage i et tilbud om virksomhedspraktik, nyttejob eller ansættelse med løntilskud, og som derfor som første tilbud i indsatsen har brug for et forløb, som gør personen i stand til efterfølgende at deltage i et virksomhedsrettet tilbud. Forløbet skal motivere og hjælpe den enkelte til at finde og fastholde en efterfølgende plads på en virksomhed og kan fx bestå af introduktion til opgaverne, matchning med og kontakt til virksomhed og hjælp til fastholdelse i starten af forløbet.

Der er således tale om et første tilbud i indsatsen, hvor udlændingen i 3 måneder deltager i et forløb, som skal gøre personen i stand til at deltage i et målrettet virksomhedsrettet tilbud.

3.4. Virksomhedspraktik og forskelsbehandlingsloven

Arbejdsgiversiden i BER (DA) bemærker, at forskelsbehandlingsloven er en barriere for ansættelse af flygtninge/indvandrere med nedsat arbejdsevne. DA foreslår bl.a., at virksomhedspraktik ikke skal være omfattet af lovgivningen om forskelsbehandling, og at reglerne om virksomhedspraktik ikke skal henvise til forskelsbehandlingsloven, da hensigten med virksomhedspraktik ikke er at etablere et egentligt ansættelsesforhold.

Kommentar:

Hensigten med virksomhedspraktik er, at den ledige får et midlertidigt ophold på en virksomhed med henblik på at afdække eller optræne personens faglige, sociale eller sproglige kompetencer eller at afklare beskæftigelsesmål. Virksomhedspraktik gives således ikke med henblik på at etablere et egentligt ansættelsesforhold. Med forskelsbehandlingsloven implementeres EU-direktiv nr. 78 af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv, der i artikel 23 omfatter adgang til alle typer af og niveauer for erhvervsvejledning, erhvervsuddannelse, erhvervsmæssig videreuddannelse og omskoling, herunder praktisk arbejds erfaring i både den offentlige og den private sektor. Det er på den baggrund ikke muligt at undtage virksomhedspraktik fra reglerne i forskelsbehandlingsloven.

3.5. Etablering af virksomhedsrettede pladser

Med integrationsudspillet lægges op til øget brug af virksomhedsrettet indsats, hvilket forudsætter et behov for at øge antallet af virksomhedsrettede pladser.

Dansk Flygtningehjælp og KL formoder, at det bliver en stor opgave at tilvejebringe ekstra virksomhedspladser, og anfører, at det skal være attraktivt for virksomhederne at indgå i samarbejde med kommuner om at etablere virksomhedspladser.

Arbejdsgiversiden i BER efterlyser, at det sikres, at virksomhedsambassadørerne ikke bare servicerer virksomheder med flygtninge/indvandrere, men indgår i en koordineret service overfor virksomhederne. Arbejdsgiversiden finder, at udspillet mangler et forslag, der sikrer, at der er en indgang for virksomhederne til jobcentret.

Kommentarer:

Det er en central opgave for kommunerne at sikre et koordineret kontakt og et godt samarbejde mellem kommunerne og de lokale virksomheder. Det kræver blandt andet et højt serviceniveau over for de lokale virksomheder, herunder tæt kontakt med de virksomheder, der har brug for det, og god intern koordinering i jobcentret.

En analyse fra DAMVAD fra 2015 af drivkræfter og barriere for den virksomhedsrettede indsats peger overordnet på, at mange virksomheder er villige til at bidrage til, at de ikke-arbejdsmarkedsparete får en virksomhedsplads. Tilsvarende viser SFI's undersøgelse fra 2013 (Virksomheders sociale engagement), at små virksomheder gerne vil yde social indsats for at ansætte og fastholde folk på særlige vilkår, f.eks. i fleksjob, men at de mangler viden på området.

Tal fra Jobindsats.dk viser, at der er stor kommunal variation i, hvor stor en andel af kontanthjælpsmodtagerne i integrationsprogrammet, der får en virksomhedsrettet indsats. En lang række kommuner bruger således fx ikke løntilskud som aktivt tilbud til deltagere i integrationsprogrammet. I de fem kommuner, hvor den største del af kontanthjælpsmodtagerne i integrationsprogrammet har været i løntilskud, har over 15 pct. fået denne type indsats.

I de fem kommuner, der i højst omfang bruger virksomhedspraktik som tilbud til kontanthjælpsmodtagere i integrationsprogrammet, har over 40 pct. af gruppen været i virksomhedspraktik, mens de fem kommuner, der i lavest omfang bruger indsatsen, har under 5 pct. været i virksomhedspraktik.

Potentialet for mere virksomhedsrettet indsats til kontanthjælpsmodtagere i integrationsprogrammet vil således kunne udnyttes bedre, hvis de kommuner, der bruger virksomhedsrettede indsatser i mindst omfang, begynder at bruge denne type indsats i samme omfang som de kommuner, der bruger indsatsen mest.

Erfaringen fra reformen af førtidspension og fleksjob er også, at det med en styrket opsøgende virksomhedsindsats i form af særligt uddannede fleksjobambassadører rent faktisk er muligt at øge antallet af fleksjob for borgere med en nedsat arbejdsevne betydeligt. F.eks. er op imod 10.000 blevet ansat i fleksjob i 10 timer om ugen eller mindre siden reformens ikrafttrædelse den 1. januar 2013.

3.6. Nytteindsats tilføjes tilbudsviften i integrationsprogrammet

Røde Kors finder det positivt, at nytteindsats tilføjes som redskab i integrationsprogrammet, men bemærker, at indsatsen i videst mulige omfang bør tilrettelægges ud fra den enkeltes flygtningens fremtidige beskæftigelses- eller uddannelsesønsker og muligheder samt understøtte flygtningens mulighed for at opøve dansk kundskaber. I tråd hermed efterlyser Dansk Socialrådgiverforening, at det tydeliggøres, at nytteindsatsen bør have et arbejdsmæssigt sigte, som enten peger på et kompetenceløft eller på en mulighed for et fremtidigt ordinært arbejde, samt at formålet med indsatsen er, nemlig at personen skal indgå i et almindelig arbejdsfælleskab.

LO og FTF samt Dansk Socialrådgiverforening udtrykker bekymring for, at nytteindsats skal indgå i tilbudsviften til flygtninge og familiesammenførte. Nytteindsats har efter parternes opfattelse ingen integrationsværdi, da indsatsen udelukkende har til formål, at personen skal arbejde for sin ydelse.

KL er af den overbevisning, at nytteindsats er udviklet til en anden og stærkere målgruppe end flygtninge og familiesammenførte, ligesom KL finder, at indsatsen ikke har det opkvalificerende sigte, som integrationslovens målgruppe har behov for. KL mener desuden, at kommunerne har nået grænsen for, hvor stort et socialt ansvar, de kan tage, og finder, at opgaven skal løftes af alle arbejdsgivere. KL mener, at kommunerne som arbejdsgivere må sikres kompensation for de merudgifter, som ordningen med nytteindsats medfører.

Kommentar:

Efter forslaget skal udlændinge, som er omfattet af integrationsprogrammet og modtager kontanthjælp eller uddannelseshjælp, kunne få tilbud om nytteindsats efter de regler, som gælder i den generelle beskæftigelsesindsats. Målgruppen for nytteindsats er primært personer, der er i stand til at arbejde, og som enten afventer at påbegynde en uddannelse eller et job. Med lovforslaget ændres ikke på formålet med nytteindsats, og det er fortsat rettet mod de stærkeste ledige, hvorfor der i lovforslaget er regnet med et begrænset antal deltagere i nytteindsats under integrationsprogrammet. For så vidt angår de økonomiske konsekvenser af forslaget for kommunerne henvises til afsnit om de økonomiske og administrative konsekvenser.

3.7. 37-timers kravet erstattes af en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats

Dansk Socialrådgiverforening hilser ophævelsen af § 17 i integrationsloven velkommen (ophævelsen af kravet om 37 timers aktivering pr. uge inkl. forberedelse til danskuddannelse), så integrationsprogrammet fremover bliver mere fleksibelt.

Arbejdsgiversiden i BER er uenig i, at kravet om, at integrationsprogrammet skal bestå af 37 timer pr. uge, afskaffes. Arbejdsgiversiden finder, at det er nødvendigt at stille krav til nyttilkomne flygtninge, som matcher de vilkår, der er udbredte på det danske arbejdsmarked.

Randers Kommune udtrykker ligeledes bekymring for afskaffelse af 37 timers kravet, og for om flygtninge dermed kommer til at opleve mindre kontinuitet og stabilitet i integrationsforløbet.

Kommentar:

Ifølge den gældende § 17 i integrationsloven skal integrationsprogrammet for flygtninge, der modtager tilbud, have en gennemsnitlig varighed på mindst 37 timer om ugen inkl. forberedelse til danskuddannelse m.v. I de gældende regler er der til gengæld ikke krav om, hvor ofte ledige skal i tilbud og i hvilke typer af tilbud.

Reglen afløses derfor af regler om, at der skal være en kontinuerlig virksomhedsrettet indsats med højst 4 ugers pause imellem. Indsatsen skal kombineres med danskuddannelse og vil kunne kombineres med øvrige tilbud, som de ledige har behov for. Formålet er netop, at der skal opstå mere kontinuitet og stabilitet i integrationsforløbet, og der er intet til hinder for, at ledige under integrationsprogrammet fortsat får en indsats, der svarer til fuld tid.

3.8. Virksomhedsrettede indsatser i kombination med danskuddannelse

Arbejdsgiversiden i BER finder, der er behov for at ændre danskundervisningen og stiller nogle forslag, som skal rette op på de u hensigtsmæssigheder, der er. Herunder forslag om, at fravær skal meldes til sprogudbydere og kommunen, at sprogudbyderne løbende skal rapportere fravær til kommunen, som skal træffe afgørelse om fraværet, at fraværet skal registreres i Jobindsats.dk, at statens refusion til kommunernes udgifter på området skal sænkes, og at danskuddannelse bør opsplittes, så de meget forskellige målgrupper har hver deres tilbud.

Dansk Flygtningehjælp foreslår, at fristen for, hvornår kommunerne senest skal henvise den nytilkomne udlænding til danskuddannelse jf. § 21 i integrationsloven fremrykkes til f.eks. 14 dage. Dansk Flygtningehjælp efterlyser overvejelser om tilrettelæggelsen af danskundervisning efter integrationsperiodens udløb, således at der også herefter skabes sammenhæng mellem dansktilegnelse og beskæftigelse.

Danmarks Vejlederforening gør opmærksom på, at det i § 20, stk. 8, ikke præciseres, hvilke sanktioner der kan blive tale om, hvis en udlænding ikke tilegner sig det danske sprog systematisk og målrettet inden for den fastsatte tidsramme. Dansk Socialrådgiverforening og Dansk Flygtningehjælp er kommet med en lignende bemærkning hertil.

Kommentar:

Bestemmelsen i § 20, stk. 8, er en videreførelse af gældende regler. Nærværende lovforslag ændrer ikke ved de gældende sanktionsregler i kontanthjælpssystemet, efter hvilke der kan sanktioneres, hvis en person uden rimelig grund undlader at opfylde sin rådighedspligt. Udeblivelse fra et tilbud om danskuddannelse vil således kunne sanktioneres.

Ifølge bekendtgørelse nr. 628 af 19. juni 2012 om udarbejdelse af integrationskontrakt og om integrationsprogrammet efter integrationsloven, er konsekvensen af, at danskprøver ikke er bestået, at der ikke kan meddeles tidsubegrænset opholdstilladelse eller opnåelse af dansk indfødsret.

Danskprøverne er koblet til opnåelse af rettigheder: Bestået Prøve i Dansk 1 (eller prøve på tilsvarende niveau eller derover) knyttes til opnåelse af tidsubegrænset opholdstilladelse (=permanent opholdstilladelse). Bestået Prøve i Dansk 2 (eller prøve på tilsvarende niveau eller derover) knyttes til opnåelse af dansk indfødsret (=dansk statsborgerskab). Bestået Studieprøven er det dansksproglige adgangskrav ved de fleste videregående uddannelser.

LO og FTF, De Danske Sprogcentre (DDS) og AOF Danmark foreslår, at det i loven præciseres, at det er i samspillet og koordination mellem den beskæftigelsesrettede indsats og danskundervisningen, at udlændingen sikres en varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

Dansk Flygtningehjælp og Røde Kors fremhæver, at det bør sikres, at det faglige og differentierede niveau for den enkeltes danskuddannelse bibeholdes ved undervisning på virksomhederne og den højere prioritering af den virksomhedsrettede indsats.

AOF Danmark og Uddannelsesforbundet bemærker, at placering af danskundervisningen på virksomheder kan gøre det problematisk at sikre en undervisning, der kan fungere i praksis. Uddannelsesforbundet henviser bl.a. til, at for at kunne give et kvalitativt godt danskundervisningstilbud på en virksomhed kræver det, og at virksomheden har faciliteter som egnede lokaler mv. til at gennemføre undervisningen.

Kommentar:

Med lovforslaget ændres der ikke på kravene til og omfanget af danskuddannelsen til nytilkomne flygtninge og familiesammenførte under integrationsprogrammet. Når der i udspillet og i lovforslaget ikke lægges op til en ændring i forhold til danskuddannelsen, skyldes det, at tilbuddet om danskuddannelse allerede i dag er meget fleksibelt og giver gode muligheder for at kombinere danskuddannelse med beskæftigelse og ordinær uddannelse samt aktive tilbud jf. også danskuddannelseslovens § 2, stk. 7 og stk. 8.

De konkrete undervisningsforløb, herunder placeringen og omfanget af undervisningen aftales mellem kommunen/jobcentret og den pågældende virksomhed.

3.9. Mulighed for vejledning og opkvalificering

Randers Kommune henviser til, at det af lovforslaget fremgår, at mange udlændinge har erfaringer, som de kan og vil bruge, og de skal have afklaret, hvad deres uddannelse og erhvervs erfaring svarer til i Danmark, og om der for eksempel er behov for et ekstra kursus, før de kan komme i job. Kommunen finder, at det vil give god mening, hvis jobcentrene fik mulighed for at kunne tilbyde det, som den pågældende mangler for at komme i beskæftigelse, og synes derfor, at det ville være hensigtsmæssigt at kunne anvende § 23 a (vejledning og opkvalificering) på alle personkredse, herunder jobparate og på alle tidspunkter i forløbet.

Dansk Flygtningehjælp er positiv overfor forslaget omkring tidlig kompetenceafklaring, men mener, at borgeren og det danske samfund kun kan drage nytte heraf, såfremt muligheder for hurtig og fleksibel opkvalificering, supplerende uddannelsesforløb samt forskellige former for brobygningsforløb til videre uddannelse, styrkes.

Kommentar:

Efter lovforslaget skal flygtninge og familiesammenførte udlændinge, som modtager kontant- eller uddannelseshjælp, senest efter 3 måneder enten i virksomhedspraktik, nytteindsat eller i løntilskudsjob eller i et særligt tilrettelagt virksomhedsrettet forløb tilbud. Der er mulighed for op til 4 ugers pause mellem de virksomhedsrettede tilbud.

Der vil til udlændinge, der har behov for tilbud i form af vejledning og opkvalificering, kunne gives et sådan tilbud enten i perioder, hvor der ikke foregår virksomhedsrettede tilbud, eller i perioder med virksomhedsrettede tilbud, hvor disse kombineres med vejledning og opkvalificering

Dansk Socialrådgiverforening bifalder, at der i § 23 a stk. 6, bliver mulighed for, at udlændinge som er fyldt 30 år og udlændinge under 30 år, som er forsørgere, kan få tilbud om vejledning og opkvalificering i form af kompetencegivende uddannelse, idet det er bevist, at uddannelse virker i forhold til at komme i varig beskæftigelse. Det ligner efter Dansk Socialrådgiverforenings opfattelse meget revalidering, men på kontanthjælpsydelse. Dansk Socialrådgiverforening ser helst, at revalideringsordningen med tilhørende ydelse bliver brugt i stedet for, at der findes på nye ordninger på et lavere forsørgelsesniveau.

Kommentar:

Bestemmelsen i den foreslåede § 23 a, stk. 6, svarer til den gældende § 23 a, stk. 6, bortset fra at aldersgrænsen med forslaget ændres fra 25 år til 30 år, overensstemmende med, at aldersgrænsen for at være omfattet af uddannelsespålæg med forslaget til § 16 a, stk. 3, også ændres fra 25 til 30 år, og bortset fra, at det er præciseret i sidste pkt., at der maksimalt kan gives tilbud om en ordinær uddannelse på professionsbachelorniveau. Der er således ikke tale om en ny mulighed for at få kompetencegivende uddannelse som vejledning og opkvalificering. Lovforslaget ændrer heller ikke på mulighederne for at få revalidering efter bestemmelsen i integrationslovens § 16, stk. 8.

3.10. Mulighed for højskoleophold

Højskolerne bemærker, at den relativt snævre fokus på virksomhedsrettede forløb og nyttejobs kan gøre det vanskeligt – og umuligt i det første år – for flygtninge i integrationsforløbet at få gavn af et højskoleophold, der har vist sig som en god vej for flygtninge og familiesammenførte til at få fodfæste i både uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet.

Kommentarer:

Forslaget til § 16, stk. 5, nr. 3 og 4, hvorefter kommunen efter senest tre måneder skal sørge for, at udlændingen har påbegyndt et tilbud i form af virksomhedspraktik, nytteindsats, ansættelse med løntilskud eller et særligt tilrettelagt virksomhedsrettet forløb er en fristregel, som ikke indskrænker kommunens muligheder for at give tilbud efter lovens § 23 a.

For udlændinge, der har behov for højskoleophold, vil det derfor kunne besluttes, at højskoleopholdet foregår i de perioder, hvor personen ikke er i et virksomhedsrettet tilbud, eller at højskoleopholdet kombineres med et virksomhedsrettet tilbud, således at personen under et højskoleophold tillige deltager nogle timer ugentligt i virksomhedsrettede tilbud.

Lovforslaget udelukker således ikke kommunernes mulighed for at give højskoleophold efter en konkret vurdering. På baggrund af det indkomne hørings svar vil det blive tydeliggjort i bemærkningerne til lovforslaget.

3.11. En helhedsorienteret integrationsindsats

Dansk Flygtningehjælp og Røde Kors bemærker, at den beskæftigelsesrettede integration ikke bør realiseres på bekostning af helhedsorienterede integrationstiltag.

Danske Handicaporganisationer (DH) mener, at det, i og med at relativt flere blandt lovforslagets målgrupper har en funktionsnedsættelse, skal fremgå eksplicit, at det skal overvejes individuelt, om og i så fald hvilke handicapkompenserende ordninger, der ville være gavnlige at tilbyde i forbindelse med virksomhedsrettede tilbud.

Kommentar:

Det virksomhedsrettede integrationsprogram indgår som en integreret del af en samlet integrationsindsats, som også består af initiativer i forhold til at bruge ventetid på asylcentre bedre og et styrket medborgerskab for flygtninge.

Med lovforslaget styrkes visitationen af de nytilkomne udlændinge, hvori den enkelte udlændinges sociale eller helbredsmæssige problemer også indgår.

Forslaget ændrer ikke på bestemmelserne om, at kommunen efter integrationslovens § 15 d stk. 1, skal tilbyde nytilkomne flygtninge og familiesammenførte til flygtninge en helbredsmæssig vurdering hos en læge snarest muligt og inden 3 måneder efter overtagelse af integrationsansvaret. I det omfang den helbredsmæssige vurdering foreligger allerede i den indledende visitationsperiode, vil oplysninger herfra med udlændingens samtykke være relevante at inddrage ved tilrettelæggelse af den beskæftigelsesrettede del af indsatsen, så indsatsen tilpasses den enkeltes forudsætninger og udfordringer.

Aktivitetsparate kontant- eller uddannelseshjælpsmodtagere får efter forslaget ret til en koordinerende sagsbehandler, som skal sikre, at personen får en helhedsorienteret indsats, som er tværfaglig og koordineret på tværs af de kommunale forvaltninger. Udlændingen skal tilbydes den koordinerende sagsbehandler umiddelbart, når personen vurderes at være aktivitetsparat.

Der ændres med forslaget ikke på retten til handicapkompenserende tiltag og kommunens forpligtelser i forhold til at orientere udlændingen herom.

Desuden skal en udlænding, som efter et år skal have en styrket indsats og sin sag behandlet i rehabiliteringsteamet, have en koordinerende sagsbehandler, jf. nærmere uddybning under afsnittet om den styrkede indsats efter det første år.

4. Styrket indsats efter det første år med personlig job- eller uddannelsesformidler og rehabiliteringsteam

4.1. Personlig jobformidler og personlig uddannelsesformidler

Dansk Socialrådgiverforening (DS) mener, at det umiddelbart lyder godt, at der bliver sat ind med henholdsvis personlig jobformidler og personlig uddannelsesformidler. DS efterlyser, at det i loven anføres, hvad disse formidlere helt præcist skal foretage sig til forskel for den sagsbehandler, borgeren hidtil har haft. Hvis sagsbehandleren skal være tættere på borgeren, mere tilgængelig, have en koordinerende funktion og være den som kontinuerligt følger op, så er det nødvendigt, at deres arbejdsmængde svarer til, at dette er muligt.

Kommentarer:

Af lovforarbejderne fremgår den personlige jobformidler og den personlige uddannelsesformidler skal hjælpe med alle relevante led af henholdsvis jobsøgningen og uddannelsespålægget. Jobformidlerens opgaver mv. er i den generelle indsats fastsat på bekendtgørelsesniveau.

4.2. Rehabiliteringsteams

KL anfører, at forslaget om rehabiliteringsteams ikke er en god løsning, idet KL mener, at det er meget ressourcetungt at involvere rehabiliteringsteamet i disse sager. KL foreslår, at man i stedet benytter de bestemmelser, der fremgår af integrationslovens kapitel 3 a om den tværgående koordinerende forvaltning.

Dansk Flygtningehjælp anfører, at en stor del af flygtningegruppen må forventes at have komplekse og sammensatte udfordringer både socialt og kompetencemæssigt og dermed en længere vej i forhold til at opnå ordinær beskæftigelse. Dansk Flygtningehjælp vurderer på denne baggrund positivt, at der med forslaget skal sættes ind med en særlig styrket og tværfaglig indsats. Forslaget indebærer behandling i rehabiliteringsteamet med udarbejdelse af en rehabiliteringsplan med tilhørende indsats.

Røde Kors er desuden positiv overfor, at aktivitetsparate efter et år skal have styrket deres sag gennem et rehabiliteringsteam, der skal fastlægge en tværfaglig indsats. Røde Kors mener dog, at det er vigtigt, at de professionelle i rehabiliteringsteamet er tilstrækkeligt opkvalificeret til at arbejde med flygtninge med traumer.

DS foreslår, at vurderingen af om en borgers sag skal forbi rehabiliteringsteamet må bero på en socialfaglig vurdering, i stedet for at det automatisk sker efter et år. DS bifalder fokus på styrket tværfaglig indsats, men må henlede opmærksomheden på, at det kræver midler, at sørge for at indholdet i disse forløb bliver kvalitetsfuldt. DS opfordrer til, at der jf. Carsten Koch-udvalgets anbefalinger, kommer beslutningskompetencen i rehabiliteringsteamet, så der med det samme kan tages stilling til indhold i et tværfagligt forløb.

Vejle Kommune finder, at kravet om rehabiliteringsteams er at sidestille med et proceskrav, som lægger et unødvendigt administrativt pres på integrationsmedarbejdet.

Kommentarer:

Hensigten med, at udlændinge efter 1 år skal have forelagt deres sag for rehabiliteringsteamet, er at sikre, at denne gruppe, som har komplekse problemer, får en systematisk og tværfaglig indsats, der kan fremme den videre integration på arbejdsmarkedet eller i uddannelsessystemet, med det mål at personen opnår tilknytning til arbejdsmarkedet.

Regionen er ansvarlig for at stille en sundhedskoordinator til rådighed, som har relevante kompetencer i forhold til de konkrete sager, der skal behandles i rehabiliteringsteamet. Regionen og kommunen kan i samarbejdsaftalen indgå aftale om, hvilke kompetencer sundhedskoordinator skal have, herunder om sundhedskoordinationfunktionen skal varetages af flere forskellige sundhedsfaglige personer fra flere forskellige faggrupper.

Den enkelte kommune skal endvidere sikre, at repræsentanterne i rehabiliteringsteamet har de nødvendige kvalifikationer i forhold til at kunne varetage rehabiliteringsteamets opgaver. Der er med lovforslaget ikke lagt op til ændringer af rehabiliteringsteamets rolle. Teamet er fortsat et dialog- og koordineringsforum, som har

til opgave at give indstilling til en helhedsorienteret, koordineret indsats på tværs af kommunens forvaltninger.

4.3. Koordinerende sagsbehandler

Viborg Kommune mener, at bl.a. koordinerende sagsbehandler samt helhedsorienteret indsats aftalt gennem rehabiliteringsmøder giver mening og understøtter intentionen med lovændringen. Viborg Kommune anfører, at dets bekymring er de mange ressourcer, der skal afsættes til såvel indsats som administration.

Kommentarer:

En udlænding, der er visiteret som aktivitetsparat kontant- eller uddannelseshjælpsmodtager, og som skal have en styrket indsats og sin sag behandlet i rehabiliteringsteamet, skal efter forslaget have en koordinerende sagsbehandler.

*Den koordinerende sagsbehandler er ansvarlig for i samarbejde med udlændingen at udarbejde rehabiliteringsplanens **forberedende** del til brug for rehabiliteringsteamets behandling i sagen. Derudover skal den koordinerende sagsbehandler udarbejde planens indsatsdel og varetage den løbende opfølgning og koordinering i samarbejde med udlændingen, sørge for, at indsatsen justeres efter udlændingens aktuelle situation og behov, og bistå udlændingen med at gennemføre rehabiliteringsplanens indsatsdel, herunder realisere uddannelses- og beskæftigelsesmål.*

KL anfører, at mange flygtninge og familiesammenførte vurderes aktivitetsparate alene pga. deres sproglige udfordringer, og har således ikke behov for en styrket indsats i rehabiliteringsteamet efter blot et år i landet.

Kommentar:

Den grundige visitation skal baseres på en samlet vurdering af den nytilkomne flygtning eller familiesammenførtes ressourcer, kompetencer og udviklingsmuligheder mv. Sproglige udfordringer kan i sig selv ikke føre til, at nytilkomne udlændinge visiteres som aktivitetsparate.

Lægeattester

Lægeforeningen anfører, at foreningen forventer at blive inddraget i arbejdet med den kommende bekendtgørelse om krav til lægeattesters udformning og indhold, i det Lægeforeningen finder, at de eksisterende attestløsninger (LÆ-attesterne på det kommunale område) vil kunne anvendes.

Kommentarer:

Den eksisterende lægeattest (LÆ 265), som indgår i rehabiliteringsplanens forberedende del, forventes at kunne anvendes i sager om aktivitetsparate udlændinge. Lægeforeningen vil som i forbindelse med reform af fleksjob og førtidspension samt sygedagpengereformen blive inddraget i arbejdet med lægeattestens udformning og indhold.

5. Regelforenkling af planer

5.1. Integrationskontrakten udgår og erstattes af "Min Plan"

Røde Kors støtter forslaget om, at integrationskontrakten udgår og erstattes af ”Min Plan” på Jobnet. Røde Kors foreslår desuden, at integrationsplanen gøres obligatorisk, da den helhedsorienterede indsats er afgørende for integrationen. I lyset af, at Rigsrevisionen i sin undersøgelse af integrationsområdet konstaterer, at kommunerne ikke har arbejdet tilfredsstillende med integrationskontrakten og integrationsplanen foreslår Røde Kors, at der igangsættes initiativer, der sikrer, at alle kommuner bruger redskaberne som tiltænkt.

Kommentar:

Det kan oplyses, at det allerede er obligatorisk for kommunerne at tilbyde alle nyankomne flygtninge og familiesammenførte en integrationsplan snarest muligt og inden 3 måneder efter overtagelse af integrationsansvaret. For udlændingen har integrationsplanen derimod karakter af et tilbud, som udlændingen kan vælge at tage imod eller afslå. Integrationsplanen skal udarbejdes i tæt samarbejde med den enkelte udlænding og er baseret på frivillighed og ejerskab til planens mål. Som følge heraf sker udveksling af oplysninger mellem forvaltninger, myndigheder og private, som er nødvendige for arbejdet med integrationsplanen, med udlændingens forudgående samtykke.

Røde Kors støtter forslaget om, at integrationskontrakten udgår og erstattes af ”Min Plan” på Jobnet.

KL mener, at det er helt unødvendigt bureaukratisk, at kommunerne nu skal arbejde med hele tre forskellige planer. Siden indgåelsen af aftale om kommunernes økonomi for 2015 har der været enighed mellem regeringen og KL om, at integrationskontrakten og integrationsplanen skulle smeltes sammen til én plan. Resultatet er nu, at der i stedet for én plan vil være tre planer.

Samtidig gør KL opmærksom på, at integrationskontrakten rummer en række oplysninger af særlig integrationsrelevant karakter, f.eks. bestemmelser vedr. tidsubegrænset opholdstilladelse, indfødsret og sikkerhedsstillelse. Det fremgår ikke af lovforslaget om disse oplysninger fremover vil fremgå af ”Min Plan”.

Kommentar:

Med det fremsatte lovforslag afskaffes den eksisterende integrationskontrakt. De nytilkomne udlændinge i integrationsprogrammet skal i stedet have den elektroniske ”Min Plan” på Jobnet, som medio juli 2015 bliver obligatorisk for alle målgrupper i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, og dermed også for denne målgruppe, hvis de (fortsat) er ledige efter endt integrationsprogram.

Afskaffelsen af integrationskontrakten indebærer en regelforenkling samt en administrativ forenkling. Forenklingen består bl.a. i, at jobcentre ikke længere både skal registrere tilbud i jobcentrenes sagsbehandlingssystem og i et system til registrering af integrationskontrakten.

Den frivillige integrationsplan skal i forhold til uddannelse og beskæftigelse kun indeholde de oplysninger, som allerede er indeholdt i ”Min Plan”.

De oplysninger, der i dag fremgår af integrationskontrakten, videreføres til ”Min Plan”. For så vidt angår rehabiliteringsplanen kan jobcentre vælge at lade ind-

satsdelen være en del af "Min Plan". Den forberedende del i rehabiliteringsplanen er i dag ikke it-understøttet.

5.2. Erklæringen om integration og aktivt medborgerskab

Danmarks Vejlederforening har bl.a. anført, at den foreslåede § 15 e om Erklæring om Aktivt Medborgerskab indikerer en mistænkeliggørelse af flygtninge og familiesammenførte, at der mangler en begrundelse for erklæringen, og at det er uklart, hvordan bestemmelsen skal anvendes, f.eks. i forhold til sanktioner.

Kommentarer:

Den foreslåede bestemmelse i 15 e, om at nyankomne udlændinge skal anmodes om at underskrive en erklæring om aktivt medborgerskab og integration i det danske samfund, er en videreførelse af den gældende regel i integrationslovens § 19, stk. 1, 3. pkt. Ændringen er alene en konsekvens af forslaget om at afskaffe integrationskontrakten. I stedet vil underskrivelse af erklæringen om aktivt medborgerskab og integration i det danske samfund fremover ske i forbindelse med, at den nyankomne udlænding tilbydes en integrationsplan.

Erklæringen har til formål, at nyankomne udlændinge oplyses om og skriver under på, at de vil respektere grundlæggende værdier, herunder at de vil overholde straffelovens regler, at de vil arbejde for deres egen og deres børns integration, at de vil respektere det enkelte menneskes frihed og personlige integritet samt ligestilling mellem kønnene, at de kender betingelserne for deres midlertidige opholdstilladelse og betingelserne for senere at erhverve tidsubegrænset opholdstilladelse.

Det kan endelig oplyses, at der ikke er knyttet sanktioner til, hvis erklæringen ikke underskrives. Udlændingens underskrivelse af erklæringen har dog betydning for muligheden for senere at blive meddelt tidsubegrænset opholdstilladelse, idet det normalt er en betingelse herfor, at udlændingen har underskrevet erklæring om integration og aktivt medborgerskab i det danske samfund. Det har dog ikke betydning om udlændingen underskriver erklæringen, når han bliver anmodet herom efter først på et senere tidspunkt.

6. Målrkning af resultattilskuddet

Arbejdsgiversiden i BER har generelt til de foreslåede ændringer af resultattilskuddene anført, at det ikke er tilstrækkeligt med hensigtserklæringer fra regeringen om at styrke kommunernes incitament på integrationsområdet. Arbejdsgiversiden i BER mener dog - uanset at forslaget om ændringer af resultattilskuddet er konkret - at kommunerne i stedet for den foreslåede model skal belønnes for at få flygtninge hurtigt i job og have større tilskud, jo hurtigere flygtninge kommer i job. Tilskuddet skal være størst, hvis flygtningen kommer i job inden et år.

KL bemærker, at en fordobling af resultattilskuddet for beskæftigelse og uddannelse vil skævvride kommunernes finansiering af integrationsindsatsen og bør overvejes nøje, da kommunerne har meget forskellige rammevilkår i forhold til arbejdsmarkedet. KL finder det godt at præmiere den gode indsats, men gør opmærksom på, at finansieringen af resultattilskuddet fradrages i det beløb, som ellers udløses til kommunerne via budgetgarantien.

LO og FTF støtter, at resultattilskuddet til beskæftigelse og uddannelse forhøjes, men er ikke enig i forslaget om at halvere resultattilskuddet til danskuddannelse.

Randers Kommune bemærker, at der bør være et økonomisk incitament for beskæftigelse og uddannelse i det tredje år, idet det skaber motivation, og ligeledes er jobcentrenes oplevelse, at det er de færreste, der vil kunne opnå dette inden for de første to år.

Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS), Uddannelsesforbundet, AOF Danmark, Dansk Flygtningehjælp, Røde Kors, Oplysningsforbundenes Fællesråd (OF) og Dansk Oplysnings Forbund (DOF), Danske Sprogcentre samt Randers Kommune kan ikke tilslutte sig reduktionen af resultattilskuddet for bestået danskprøve.

Kommentarer:

I lovforslaget lægges der op til en målretning og omlægning af den aktive indsats i integrationsprogrammet, hvor alle kommuner fremover forpligtes til at prioritere virksomhedsrettede indsatser, som i gennemsnit har vist positive effekter for udsatte grupper, herunder ikke-vestlige indvandrere. Det skal bidrage til at skabe en mere effektiv indsats for målgruppen.

I den forbindelse foreslås der en målretning af resultattilskuddene, hvor resultattilskuddet for udstøttet beskæftigelse og ordinær uddannelse fordobles de første to år. Det skal medvirke til, at kommunerne får et øget økonomiske incitament til at yde en resultatorienteret integrationsindsats, så nytilkomne udlændinge hurtigere kommer i job eller ordinær uddannelse.

Der gøres opmærksom på, at i KORA's rapporter fra henholdsvis februar og april 2014 konstateres det, at der er forskelle på kommunernes integrationsresultater på beskæftigelses- og uddannelsesområdet, selv når der tages højde for de forskellige rammevilkår, som kommunerne arbejder under.

Som det fremgår af udspillet og lovforslaget, ændres der ikke på kravene til og omfanget af danskuddannelsen til nytilkomne flygtninge og familiesammenførte under integrationsprogrammet.

7. Harmonisering af regler i den generelle beskæftigelsesindsats

7.1. Ret til koordinerende sagsbehandler som i den generelle indsats

Dansk Flygtningehjælp, Rådet for Etniske Minoriteter og Røde Kors er positive overfor, at nytilkomne udlændinge, der visiteres som aktivitetsparate, får tilbud om koordinerende sagsbehandler.

Dansk Socialrådgiverforening (DS) efterlyser en definition af begrebet en koordinerende sagsbehandler. I nogle kommuner er den koordinerende sagsbehandler den, som har det administrative overblik over sagen. Andre steder er det en almindelig sagsbehandler, som blot har fået ændret titel.

Kommentarer:

I overensstemmende med udspillet indføres der en ret til koordinerende sagsbehandler for alle udlændinge, der visteres som aktivitetsparate uddannelses- og kontanthjælpsmodtagere i integrationsprogrammet. Den koordinerende sagsbehandler skal ligesom i den generelle indsats sikre, at personen får en helhedsorienteret indsats, som er tværfaglig og koordineret på tværs af de kommunale forvaltninger og andre myndigheder. Der henvises til lovforslag L223 og L224, som udmønter kontanthjælpsreformen for en nærmere beskrivelse.

7.2. Harmonisering af regler om uddannelseshjælp efter reglerne i kontanthjælpsystemet

Dansk Flygtningehjælp anfører i sit høringsvar, at i forhold til den lave økonomiske ydelse, uddannelseshjælp, befinder unge flygtninge ofte sig i en særlig økonomisk og social situation: De er i en etableringsfase i et nyt land i forhold til bolig m.v. og vil samtidig ofte mangle det sociale netværk, som mange danske unge har. Sammenholdt med at del af disse unge vil skulle bruge længere tid på at blive i stand til at påbegynde en uddannelse, er der samtidig en risiko for, at unge flygtninge kan havne i en situation, hvor de i længere tid skal leve på en ydelse på SU-niveau uden at have samme muligheder for at supplere indtægtsgrundlaget som SU-modtagere har.

Røde Kors anbefaler, at den særlige sats for uddannelseshjælp udvides til at gælde alle dokumenterede psykiske lidelser forårsaget af traumer. Røde Kors anfører, at der i lovforslaget lægges op til, at unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse fremover skal modtage uddannelseshjælp for derigennem at opnå en fuld harmonisering med ydelserne i kontanthjælpsystemet. Røde Kors mener, at ”det er problematisk, at andre psykiske lidelser med tilsvarende konsekvenser for den ramte forårsaget af traumer (eksempelvis PTSD) ikke er nævnt som dokumenterede lidelser, der giver uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere ret til den særlige sats. Dette er bekymrende, da disse ofte medfører hukommelses- og koncentrationsbesvær, samt svækker indlæringen. ”

Kommentar:

Intentionen med lovforslaget er at harmonisere reglerne om ydelserne i kontanthjælpsystemet fuldt ud, således at unge flygtninge og familiesammenførte skal kunne få uddannelsespålæg og modtage uddannelseshjælp efter reglerne i kontanthjælpsystemet helt svarende til de regler, der blev indført med Kontanthjælpsreformen.

Det skal særligt bemærkes, at reglerne om uddannelses- og kontanthjælp indebærer, at alle aktivitetsparate kan modtage aktivitetstillæg, når personen har modtaget hjælpen i tre måneder. Grundsatsen giver sammen med aktivitetstillægget en samlet ydelse på niveau med de satser, der var gældende før Kontanthjælpsreformen. I den forbindelse skal det nævnes, at hovedparten af persongruppen må forventes at blive visiteret aktivitetsparate, mens de deltager i integrationsprogrammet. Herudover er der en gruppe, der har særligt komplekse udfordringer i form af helbredsmæssige eller sociale barrierer, og hvor kommunen har visiteret personen som aktivitetsparat ved den første samtale; i disse helt særlige tilfælde har personen ret til aktivitetstillæg fra dette tidspunkt. Særlige tunge faglige udfordringer kan betyde, at en persons sociale og/eller helbredsmæssige barrierer samlet set

kan vurderes at være særligt komplekse, så en person på den baggrund visiteres åbenlyst aktivitetsparat.

Kontanthjælpsreformen intenderede ikke, at der blev indført ændringer i den persongruppe, der kan modtage den særlige sats for unge med en dokumenteret psykisk lidelse, der er diagnosticeret som skizofreni, skizotypisk sindslidelse, vedvarende psykotisk tilstand, korterevarende psykotisk tilstand, skizoaffektiv lidelse, uspecificeret ikke organisk betinget psykose og emotionelt ustabil personlighedsstruktur af borderlinetype. Det er heller ikke intentionen med nærværende lovforslag.

7.3. Befordringsgodtgørelse

KL ser gerne, at reglerne for bevilling af transportgodtgørelse til personer under integrationsloven harmoniseres med reglerne efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Dansk Socialrådgiverforening bemærker, at der ikke er taget skidt i forhold til at sikre transportudgifter, som målgruppen for loven har i forhold til at deltage i de planlagte tilbud og virksomhedsforløb. På nuværende tidspunkt er det en økonomisk vurdering, som stiller gruppen dårligere end persongruppen for LAB-loven. Det mener Dansk Socialrådgiverforening, at der bør gøres noget ved, eventuelt i form af en ligestilling med persongruppen for LAB-loven på området.

Randers kommune påskønner harmonisering af regler for aktive tilbud, som der foreslås. Harmoniseringen kunne med fordel ligeledes udvides inden for transportgodtgørelse og hjælpemidler, jf. § 23 f.

Kommentar:

Det vil blive indsat i lovforslaget, at bestemmelserne vedrørende befordringsgodtgørelse harmoniseres med bestemmelserne i den generelle indsats. Bemærkningerne vedrørende befordringsgodtgørelse imødekommes hermed.

7.4. Rimelighedskravet ved løntilskudsansættelser

KL bemærker, at flygtninge og familiesammenførte i virksomhedsrettede tilbud med lovforslaget omfattes af rimelighedskravet, som har til formål at sikre en balance mellem ordinær og støttet arbejdskraft på arbejdspladserne. KL mener, der er behov for at undersøge muligheden for at lempe rimelighedskravet, da mange svage ledige, herunder flygtninge og familiesammenførte, er så langt fra det ordinære arbejdsmarked, at den arbejdskraft, der bringes ind på arbejdspladsen, slet ikke er sammenlignelig med de ordinært ansattes.

Kommentar:

Med forslaget indføres rimelighedskravet ved løntilskudsansættelser i integrationsloven på samme måde enkelte ansættes på en arbejdsplads, hvor der fortrinsvis er ordinært ansatte, og dermed bedre muligheder for at skabe et netværk, så det kan forbedre den enkeltes mulighed for at opnå beskæftigelse.

Rimelighedskravet finder i forvejen i forbindelse med virksomhedspraktik under integrationsloven, og i den generelle beskæftigelsesindsats gælder det både for virksomhedspraktik, nytteindsats og løntilskud. I den generelle indsats kan det regionale arbejdsmarkedsråd i forhold til personer i nytteindsats dispensere fra rimelighedskravet. Denne regel vil med lovforslaget også gælde i forhold til nytteindsats i henhold til integrationsloven.

8. Lovforslagets konsekvenser for frikommuneforsøgene

Gentofte Kommune oplyser, at afskaffelsen af integrationskontrakten og den fremtidige brug af ”Min Plan”, jf. forslagene til ændring af frikommunelovens § 7 a og 7 g ikke har konsekvenser for Gentofte Kommune som frikommune, idet Gentofte Kommune ikke har søgt om frikommunestatus på dette område. Lovforslaget indebærer dog en række nye proceskrav, blandt andet i forhold til samtale- og aktiveringsfrekvens, som indebærer øgede administrative omkostninger for kommunen. Kommunen bemærker, at det ikke fremstår klart af hverken høringsbrev eller af bemærkningerne til lovforslaget om disse nye proceskrav tilsidesætter frikommunernes mulighed for at kunne tilrettelægge et fleksibelt kontaktføreløb for integrationsborgere, som modtager kontanthjælp.

Vejle Kommune anbefaler, at der foretages justeringer i frikommuneloven og forsøgsbekendtgørelsen, så kommunen får den frihed, man har på det øvrige beskæftigelsesområde i forhold til kontaktføreløbet og ret og pligt på integrationsområdet samt bevarer de frihedsgrader, den nugældende integrationslov giver i forhold til, hvordan en borger er aktiv jobsøgende samt hvordan der iværksættes en tværfaglig indsats.

Viborg Kommune anmoder om at blive fritaget fra de mange proceskrav i lovforslagene. Udkastet til lovforslag indeholder en lang række proceskrav i forhold til antal samtaler, tidspunkt, form, indhold, lige som der er rettidighedskrav i forhold til aktiveringstilbud, typen af tilbud og varigheden, og Viborg Kommune ønsker fortsat at kunne differentiere i forhold til kontaktføreløbet og aktiveringen, sådan at indsatsen, jf. kommunens overordnede mål med frikommuneforsøget og beskæftigelsesindsatsen, fokuserer på effekt og mening. Kommunen oplyser videre, at koordinerende sagsbehandlere, personlig jobformidler, mentor samt en helhedsorienteret indsats aftalt gennem rehabiliteringsmøder og -plan giver mening og understøtter intentionen med lovændringen. Kommunens bekymring er imidlertid de mange ressourcer, der skal afsættes til såvel indsats som administration – også selvom kommunen bliver fritaget for proceskravene i forbindelse med kontaktføreløbet og aktiveringen.

Kommentar

Det fremgår af forslaget, at der i forhold til de foreslåede ændringer af §§ 7 a og 7 g i lov om frikommuner alene er tale om konsekvensændringer, der ikke har til hensigt at ændre de muligheder og pligter, som frikommunerne har i dag.

Dette medfører i forhold til § 7 a i lov om frikommuner medfører, at en frikommune kan tilrettelægge hyppigheden, formen og indholdet af opfølgningen på »Min Plan« for kontant- og uddannelseshjælpsmodtager, som deltager i integrationsprogrammet efter integrationsloven. I forhold til § 7 g i lov om frikommuner medfører

forslaget, at en frikommune kan beslutte at fravige §§ 19- 20 i integrationsloven således, at integrationsprogrammet for en flygtning eller en familiesammenført udlænding i stedet kan indeholdes i én fælles plan.

Det fremgår af § 30, stk. 2, i frikommuneloven, at forsøg efter loven skal være iværksat senest den 31. december 2013.

Randers Kommune har som frikommune anført, at kommunerne oplever udfordringer med boligplacering af især enlige, hvilket ikke bliver nemmere, når flere unge med forslaget sættes ned i ydelse. Der peges på, at en løsning kan være at oprette muligheden for permanent boligplacering i ungdomsbolig eller kollegier med lejekontrakt.

Kommentar:

Det kan oplyses, integrationslovens regler om boligplacering af nye flygtninge ikke er til hinder for, at kollegieboliger eller ungdomsboliger anvendes som permanent bolig for nye flygtninge. Efter integrationsloven er der således ikke noget krav om, at flygtninge skal tilbydes en selvstændig bolig. Det antages således, at en kommune efter omstændighederne f.eks. kan anvise et kollegieværelse, hvis lejeforholdet ikke er tidsbegrænset. Det er en forudsætning af flygtningen får en selvstændig lejekontrakt og, at lejemålet ikke i øvrigt er betinget af forhold, som flygtningen ikke kan honorere, f.eks. krav om studieaktivitet, hvis den pågældende ikke er berettiget til optag på en uddannelse.

I januar 2015 indgik regeringen og KL en forståelse om integrationsområdet, som særligt understøtter kommunernes arbejde med at modtage og boligplacere nye borgere i 2015. For indholdet af forståelsen henvises til regeringens udspil om integrationsindsatsen.

Dansk Flygtningehjælp har hæftet sig ved, at lovforslaget ikke indeholder forslag om ændringer af integrationslovens kapitel 3 om boligplacering og visitering af flygtninge og opfordrer til, at man som led i bestræbelserne på at fremme flygtninges beskæftigelse overvejer, hvordan visiteringen kan ske med større hensyntagen til uddannelses- og jobmuligheder.

Røde Kors har en lignende betragtning.

Kommentarer:

Det kan oplyses, at det indgår i regeringens integrationsudspil "Alle skal bidrage" (marts 2015), at der iværksættes en dialog mellem Udlændingestyrelsen og KL om at afdække forbedringsmuligheder for visitationen af den enkelte flygtning til en bestemt kommune.

9. Forholdet til persondataloven

Datatilsynet opfordrer til, at forholdet til persondataloven nærmere beskrives i lovforslagets forarbejder i relation til jobcentrets underretning til uddannelsesinstitutionen om uddannelsespålægget og de aktiviteter og indsatser den pågældende per-

son har fået af jobcentret m.v., og om uddannelsesinstitutionens underretning af jobcentret om risiko for frafald.

Kommentar:

Det vil blive indarbejdet i bemærkningerne til § 16 a, stk. 3, at underretningerne vurderes at kunne ske uden samtykke i overensstemmelse med persondatalovens rammer, og at underretningerne vurderes at kunne ske inden for rammerne af persondatalovens §§ 5-8. Det er for hver af §§ 5-8 nærmere begrundet efter hvilket bestemmelse i persondataloven de enkelte oplysningstyper vurderes at kunne videregives.

Datatilsynet understreger, at digital kommunikation af personoplysninger skal ske med de fornødne sikkerhedsforanstaltninger, herunder ved transmission over det åbne internet.

Kommentar:

Det vil blive indarbejdet i bemærkningerne til § 20, stk. 3, at kommunen som dataansvarlig efter persondatalovens § 3, nr. 4, er ansvarlig for, at digital kommunikation sker med de fornødne sikkerhedsforanstaltninger som krævet efter persondataloven § 41, stk. 3-5, og sikkerhedsbekendtgørelsen. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering vil dog være dataansvarlig for den del af kommunikationen, der sker via det it-baserede fælles datagrundlag og Jobnet.

Datatilsynet har hæftet sig ved, at der ved udarbejdelse af rehabiliteringsdelens forberedende del kan inddrages relevante oplysninger, som allerede måtte fremgå af udlændingens integrationsplan, hvis udlændingen giver samtykke hertil og i den forbindelse anført, at der skal være tale om en frivillig, specifik og informeret viljestilkendegivelse, hvor udlændingen indvilliger i, at oplysninger vedrørende den pågældende gøres til genstand for behandling, jf. persondatalovens § 3, nr. 8. Datatilsynet henviser desuden til, at et samtykke kan tilbagekaldes, jf. persondatalovens § 38.

Kommentarer:

Det kan oplyses, at Beskæftigelsesministeriet og Ministeriet for Børn, Integration, Ligestilling og Sociale Forhold er opmærksomme på de krav i persondatalovgivningen, der stilles til et gyldigt samtykke.

Datatilsynet henviser vedrørende rehabiliteringsteamets udarbejdelse af rehabiliteringsplanens forberedende del til hørings svar afgivet i forbindelse med reformen af førtidspension og fleksjob.

Kommentar:

Det vil blive indarbejdet i bemærkningerne til den foreslåede § 16 b, stk. 5, 1. pkt., at rehabiliteringsteamets behandling sker i overensstemmelse med persondatalovens rammer. Konkret i forhold til:

- *Persondataloven § 5, hvorefter senere behandling af oplysninger ikke må være uforenelig med de formål, hvortil oplysningerne oprindeligt er indsamlet, og hvorefter de enkelte myndigheder alene må behandle de oplysninger, der er nødvendige i forhold til formålet med behandlingen.*

- Persondataloven § 35, hvorefter den registrerede har adgang til at gøre indsigelse mod en behandling af oplysninger om vedkommende selv.
- Persondataloven § 7, stk. 1, hvorefter helbredsoplysninger kan behandles efter forudgående samtykke.
- At sociale myndigheder uanset persondatalovens § 8, stk. 3, kan videregive oplysninger til andre myndigheder som følge af eksisterende fravigelse af persondatalovens § 8, stk. 3, i lov om organisering og understøttelse af beskæftigelsesindsatsen m.v.
- At de dataansvarlige myndigheder ved digital kommunikation skal sikre, at kommunikationen sker i overensstemmelse med reglerne i persondataloven og sikkerhedsbekendtgørelsen.

10. Overgangsbestemmelser og ikrafttræden

Dansk Socialrådgiverforening anfægter ikrafttrædelsesdatoen den 1. juli. Kommunerne har gennem de seneste år implementeret mange nye reformer og lovgivninger, hvilket har medført et stort pres og et højt tempo og gjort det vanskeligt at opfylde lovenes intentioner og sikre borgernes rettigheder. I forhold til den foreslåede lovændring er det et yderligere pres, at der hurtigt skal etableres aftaler med en række virksomheder, for at kunne levere virksomhedsrettede indsatser til borgerne. Dansk Socialrådgiverforening tvivler på, at det er realistisk at levere disse aftaler inden den 1. juli.

Dansk Flygtningehjælp finder det umiddelbart positivt, at også flygtninge, der allerede er under integrationsloven, kan få glæde af den foreslåede forstærkede indsats. Dansk Flygtningehjælp er imidlertid usikre på de mulige konsekvenser for den del af personkredsen, som udgøres af unge over 25 år. I den nugældende integrationslov er det kun unge op til 25 år, som skal have uddannelsespålæg. Der kan derfor for unge mellem 25 og 30 år være påbegyndt en indsats, som ikke er rettet mod uddannelse. Dansk Flygtningehjælp mener på den baggrund, at der er behov for at overveje, hvordan der kan sikres et sammenhængende forløb for disse unge.

KL ønsker en præcisering af, hvordan udlændinge, der tilflytter kommunen indenfor den treårige introduktionsperiode skal håndteres. Der opereres generelt i de foreslåede bestemmelser i forbindelse med forskellige tidsfrister med en formulering der hedder "... efter kommunalbestyrelsen har overtaget ansvaret...". KL foreslår, at formuleringen ændres til f.eks. "... når personen har været omfattet af integrationsloven i x antal måneder", idet kommunen ved overtagelse af integrationsansvaret jf. § 18, for en udlænding, der tilflytter fra en anden kommune først overtager ansvaret her, og fristerne får således et andet tidsperspektiv.

Randers Kommune kunne ønske sig, at loven skal gælde for alle grupper af personkredse fra én bestemt fastsat skæringsdato, da det aktuelle forslag dels vil indebære forvirring for borgere, som vil opleve forskelsbehandling og dels vil give øgede administrationsbyrder. Jobcentrene finder, at det ville være hensigtsmæssigt, at loven får ikrafttræden på et senere tidspunkt end den 1. juli 2015 – f.eks. den 1. januar 2016. Dette ville betyde bedre tid til at forberede borgerne herpå, samt mulighed for jobcentrene at indstille sig på samtlige ændringer, herunder tilbudsdelen, fremtidige målgruppeindplaceringer, ændringer i ydelser mv. Jobcentrene er endvidere i tvivl om, hvorvidt overgangsbestemmelserne indebærer, at de skal lave en

visitationsproces for alle igangværende sager/forløb i forbindelse med overgangen til de nye målgrupper og vil her gerne tilføje, at skal det fulde visitationsforløb iværksættes for alle igangværende sager/forløb, så vil det være meget administrativt omkostningstungt, ligesom jobcentre finder det unødvendigt, da de allerede for de fleste borgeres vedkommende har tilstrækkelige oplysninger til at kunne foretage målgruppeindplacering efter de nye regler. Opstår der en situation, hvor der ikke findes tilstrækkelige oplysninger i sagen, vil jobcentret som altid have ansvar for at tilvejebringe de nødvendige oplysninger, før der foretages en målgruppeindplacering.

Kommentar:

Overgangsbestemmelsen i lovforslaget medfører, at udlændinge, som ved lovens ikrafttræden har været mindre end 1 år i det eksisterende integrationsprogram, skal have en indsats efter de principper, som anvendes i det foreslåede program, når de har været i det eksisterende program i 1 år. Forslaget medfører eksempelvis, at en udlænding, som efter de gamle regler er startet i integrationsprogrammet i december 2014, skal visiteres i december 2015 og herefter indgå i programmet efter de nye regler. Det samlede program kan fortsat højst vare 3 år. Øvrige udlændinge omfattes ikke af det nye program.

Perioden på et år starter, når en kommune overtager ansvaret for udlændingen. Perioden påvirkes således ikke af, at udlændingen eventuelt flytter til en anden kommune, og personen er først efter 12 måneder omfattet af reglerne om ydelse og indsats i det nye program.

For de 25-30 årige, som efter de hidtidige regler er påbegyndt en jobrettet indsats som kontanthjælpsmodtagere, og som efter 1. juli 2015 overgår til at modtage uddannelseshjælp, vil forslaget betyde, at de skal have en indsats målrettet uddannelse. Den hidtidige indsats for disse vil kunne indgå heri som fx et afklaringsselement i forhold til uddannelsesvejen.

11. Elementer i lovudkastet, der ikke følger eksplicit af udspillet

11.1 Opfølgning på kontaktforløbet

Arbejdsgiversiden i BER udtrykker bekymring for, at kommunerne nedprioriterer at stille krav til flygtninge/indvandreres jobsøgning til helt almindelige ordinære jobs, grundet travlhed med at få etableret virksomhedspladser. Arbejdsgiversiden i BER foreslår derfor, at det præciseres i lovgivningen, at nyttilkomne flygtninge skal bruge den såkaldte joblog, som kan give den enkelte og jobcentre et overblik over jobsøgningen.

Kommentar:

Efter de gældende regler har alle ledige mulighed for at anvende joblog i forbindelse med deres jobsøgning. Det er hensigten, at reglerne i den generelle beskæftigelsesindsats om tilmelding, jobsøgning mv. for jobparate kontanthjælpsmodtagere og åbenlyst uddannelsesparate uddannelseshjælpsmodtagere skal finde tilsvarende anvendelse for udlændinge i integrationsprogrammet.

I lovudkastet er det derfor præciseret, at brugen af joblog også omfatter udlændinge under integrationsprogrammet, hvis sprogkunderskaberne er tilstrækkelige til, at de kan anvende joblog. Det præciseres samtidig, at jobcentrene skal sørge for, at udlændingen hurtigst muligt bliver i stand til at anvende joblog.

DH foreslår, at der i § 26 a indføres en mulighed for at blive undtaget fra kravet om at bekræfte aktiv jobsøgning hver 7. dag på grundet manglende sproglige forudsætninger. DH foreslår endvidere, at der også gives mulighed for at dispensere, hvis en fysisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsættelse udgør en barriere for dette krav, f.eks. problemer med hukommelse eller andre kognitive vanskeligheder.

Kommentar:

Arbejdsmarkedsparete kontanthjælpsmodtagere har allerede i dag pligt til at lægge et cv på Jobnet, til at tjekke deres jobforslag og til at gøre sig bekendt med og kvittere for jobplan og tilbud digitalt på Jobnet. I forhold til indlæggelse af cv på Jobnet er dette lovfæstet i § 26 a, stk. 1, i integrationsloven.

Der er indarbejdet i forslaget til § 26 a, stk. 1, 5. pkt., i lovforslaget, at kommunen kan beslutte, at udlændingen undtages fra kravet om hver syvende dag at skulle tjekke sine jobforslag på Jobnet, såfremt udlændingens sproglige forudsætninger ikke er tilstrækkelige til, at udlændingen kan opfylde kravene. Det vil blive præciseret i det lovforslag, som fremsættes, at det også vil være muligt at undtage udlændingen fra kravet om registrering i joblog på grund af manglende sproglige forudsætninger. Derudover er det indarbejdet i forslaget til § 16 a, stk. 8, at jobcentret skal sørge for, at de udlændinge, der undtages fra disse krav, skal sørge for, at udlændingen hurtigst muligt bliver i stand til at opfylde kravene.

Hvis en borger har brug for hjælp til at benytte digitale løsninger i beskæftigelsesindsatsen, f.eks. på grund af manglende it-kundskaber eller manglende it-adgang hjemme, vil borgeren ligesom i dag kunne få hjælp og vejledning i jobcenteret.

I lighed med hvad der gælder i dag, kan en person, der ikke kan læse eller skrive få hjælp til at sætte sig ind i de breve, som den pågældende får fra kommunen. Det kan enten være ved at henvende sig til en støtteperson eller ved at henvende sig til kommunen.

Efter reglerne i lov om obligatorisk digital post kan fysiske personer fritages for obligatorisk tilslutning til digital post, hvis der foreligger særlige omstændigheder, som kan bevirke, at en person er hindret i at modtage sin post digitalt.

Personer med f.eks. synshandicap har mulighed for at få læst de breve op, der fremgår af "Min side". Jobnet skal overholde statens til en hver tid gældende tilgængelighedskrav til digitale, borgervendte løsninger.

Endelig fremgår af § 9, nr. 2, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, at arbejds- og uddannelsessøgende kan få information og vejledning af jobcenteret om indlæggelse af cv i Jobnet.

11.2 Digital kommunikation / NemID

KL anfører, at mange flygtninge ikke har den påkrævede billedlegitimation i form af et opholdskort, som muliggør bestilling af NemID, der er en forudsætning for at påbegynde integrationsprogrammet.

Viborg Kommune gør ligeledes opmærksom på, at målgruppen på grund af sprogbarrierer ikke kan få NemID og er dermed afskåret fra at se jobnet.dk med ”Min Side” og ”Min Plan”.

Kommentar:

Hvis man ikke kan få NemID, kan jobcenteret oprette en person som bruger på Jobnet og udlevere brugernavn samt password. Denne adgang gælder hele Jobnet, dvs. både ”Min side” og ”Min Plan” (som er en underside til Min side) samt alle øvrige elementer og undersider på Jobnet.

Hvad personen så har adgang til af selvbetjeningsmuligheder på Jobnet afhænger imidlertid af, hvilken kontaktgruppe personen er i.

Datatilsynet understreger, at digital kommunikation af personoplysninger skal ske med de fornødne sikkerhedsforanstaltninger, herunder ved transmission over det åbne internet.

Kommentar:

Det foreslås, at det indarbejdes i bemærkningerne til integrationslovens § 20, stk. 3, at kommunen som dataansvarlig efter persondatalovens § 3, nr. 4, er ansvarlig for, at digital kommunikation sker med de fornødne sikkerhedsforanstaltninger som krævet efter persondataloven § 41, stk. 3-5, og sikkerhedsbekendtgørelsen. Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering vil dog være dataansvarlig for den del af kommunikationen, der sker via det it-baserede fælles datagrundlag og Jobnet.

12. Økonomiske og administrative konsekvenser

Randers Kommune, KL og Dansk Socialrådgiverforening peger på at de skønnede merudgifter er sat for lavt. Erfaringerne viser, at kommunerne har betydelige driftsudgifter forbundet med blandt andet virksomhedspraktik og nytteindsats. Der er behov for flere ressourcer, hvis indsatsen skal leve op til loven og være effektiv.

Kommentar:

Udspilletts økonomiske og administrative konsekvenser skal DUT-forhandles med kommunerne efter vanlig praksis.